

Sygn. akt I C 24/24

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lipca 2024 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Lidia Grzelak

Protokolant st. sekr. sąd. Edyta Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2024 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Ltd. w L.

przeciwko M. Ś.

o zapłatę 1408,60 zł

I zasądza od pozwanej M. Ś. na rzecz powoda (...) Ltd. w L. kwotę 1408,59 zł (jeden tysiąc czterysta osiem złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) z tym, że:

- kwotę 1245,83 zł (jeden tysiąc dwieście czterdzieści pięć złotych osiemdziesiąt trzy grosze) z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r. do dnia zapłaty;

- kwotę 162,76 zł (sto sześćdziesiąt dwa złote siedemdziesiąt sześć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III zasądza pozwanej M. Ś. na rzecz powoda (...) Ltd. w L. kwotę 387,00 zł (trzysta osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty, w tym 287,00 zł (dwieście osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Lidia Grzelak

Sygn. akt I C 24/24

UZASADNIENIE

W dniu 4 stycznia 2024 r. powód (...) Ltd. w L. (Cypr) wniósł pozew do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie w elektronicznym postępowaniu upominawczym o zasądzenie od pozwanej M. Ś. kwoty 1408,60 zł, z tym że kwoty 1245,84 zł z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r., zaś kwoty 162,76 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W dniu 3 sierpnia 2023 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie VI Nc-e (...), uwzględniając powództwo w całości.

W ustawowym terminie pozwana M. Ś. wniosła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości.

Postanowieniem z dnia 18 października 2023 r. Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu i utraty mocy nakazu zapłaty umorzył postępowanie w całości.

Powód podtrzymywał swoje roszczenie z pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym przed Sądem Rejonowym w Ciechanowie w całości.

Pozwana M. Ś. w odpowiedzi na pozew wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana podnosiła następujące zarzuty: braku legitymacji procesowej czynnej powoda, niezawarcia umowy pożyczki na warunkach przedstawionych przez powoda oraz zastosowania względem pozwanej niedozwolonych klauzul umownych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 grudnia 2022 r. za pośrednictwem strony internetowej www.vivus.pl została zawarta umowa pożyczki nr (...) pomiędzy M. Ś. a (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W.. Pożyczkodawca, na mocy tej umowy, udzielił M. Ś. pożyczki na okres 30 dni tj. do dnia 11 stycznia 2023 r. Kwota pożyczki wynosiła 1000,00 zł. Całkowita kwota do zapłaty z tytułu udzielonej pożyczki ustalona została w wysokości 1262,68 zł, na co składały się: całkowita kwota pożyczki – 1000,00 zł, odsetki kapitałowe – 16,85 zł, prowizja – 245,83 zł. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania na dzień zawarcia umowy wynosiła 2115,69 %. (umowa k. 19 - 21).

W dniu 12 grudnia 2022 r. pożyczkodawca przełał na wskazany rachunek bankowy odbiorcy nr (...) kwotę pożyczki tj. 1000,00 zł (potwierdzenie wypłaty transzy pożyczki k. 22, potwierdzenie transakcji k. 23).

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na mocy ramowej umowy przelewu wierzytelności z dnia 12 października 2022 r., umowy przelewu wierzytelności („poszczególne umowa”) z dnia 12 czerwca 2023 r. oraz załącznika nr 4 do tej umowy zbył przysługującą mu wobec M. Ś. wierzytelność na rzecz (...) Ltd. w L. (ramowa umowa przelewu wierzytelności k. 33 – 37v., umowa przelewu wierzytelności k. 38 – 39v., załącznik do umowy przelewu wierzytelności k. 40 - 41, oświadczenie o zapłacie ceny zakupu wierzytelności k. 42).

M. Ś. nie dokonała terminowej spłaty pożyczki (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, a w szczególności umowy pożyczki nr (...) z dnia 12 grudnia 2022 r., potwierdzenia wypłaty pozwanej M. Ś. kwoty pożyczki oraz dokumentów dotyczących przelewu wierzytelności.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, wbrew stanowisku pozwanej M. Ś. wskazuje w sposób jednoznaczny na istnienie roszczenia dochodzonego pozwem na podstawie umowy pożyczki z dnia 12 grudnia 2022 r.

Pozwana M. Ś. z jednej strony zaprzeczyła, że zawarła umowę pożyczki, a z drugiej strony wskazywała, że kwestionuje uczciwość warunków na których została zawarta, wobec czego podnosiła, że umowa ta powinna zostać uznana za nieważną.

Kwestionowanie przez pozwaną M. Ś. uczciwości warunków na jakich została zawarta umowa nie może mieć miejsca na obecnym etapie postępowania. Wszelkie wątpliwości związane z warunkami zawieranej umowy pozwana powinna ocenić na etapie jej zawierania, a nie na etapie dochodzenia przez powoda zaległych należności. Zarówno wysokość prowizji, jak i odsetek kapitałowych były w umowie określone kwotowo, zaś termin spłaty pożyczki – datą dzienną. Pozwana nie wyjaśniła na czym, jej zdaniem, polega wątpliwość do co wysokości żądania powoda, skoro powód nie dochodzi żadnych sum ponad określonych kwotowo w umowie, a nie wskazanych przy uwzględnieniu jakiegoś sposobu ich obliczenia. Pozwana nie skorzystała z możliwości odstąpienia od umowy. Jeżeli chodzi o podnoszone przez pozwaną zarzuty dotyczące naruszenia zasad współżycia społecznego oraz dobrych obyczajów, jak również

zastosowania klauzul abuzywnych bądź mających na celu obejście przepisów całkowitym koszcie umowy, wskazać należy, że pozwana poprzestaje na ogólnikowym sformułowaniu zarzutów, nie odnosząc ich do konkretnej sprawy.

Odnosząc się do zarzutu braku podpisów pod umową pożyczki nie można uznać go za właściwy z uwagi na formę w jakiej pożyczka została zawarta. W ocenie Sądu, brak jest podstaw do kwestionowania zawarcia przez strony za pośrednictwem platformy internetowej umowy pożyczki. Umowa taka z oczywistych względów zawarta jest bez jednoczesnej obecności obu stron; zarówno przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, jak też ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta, dopuszczają taki sposób zawarcia umowy. Powód dysponował szczegółowymi danymi osobowymi pozwanej M. Ś., takimi jak adres zamieszkania, numer PESEL, numer dowodu osobistego i numer jej rachunku bankowego, co wskazuje, że powód wszedł w posiadanie tych danych, uzyskując je od pozwanej, a nie w jakiś inny sposób. Brak podpisów na umowie zawieranej poprzez platformę internetową nie świadczy o tym, że umowa jest nieważna.

Pozwana M. Ś. nie przedstawiła również wyciągu z rachunku bankowego nr (...). rachunku, na który przelano kwotę pożyczki, jak też zaświadczenia banku, że nie jest (nie była w dacie zawierania umowy) posiadaczem rachunku bankowego o wskazanym powyżej numerze. Skoro pozwana zaprzeczyła, by zawarła z powodem umowę pożyczki, to mogłaby w sposób niebudzący wątpliwości wykazać ten fakt, przedkładając np. zaświadczenie z banku, że nie jest posiadaczem rachunku bankowego, na który kwota pożyczki została przelana albo kopię zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa na jej szkodę do organów ścigania.

Z tych względów podstawą ustaleń Sądu były dokumenty złożone do akt sprawy przez powoda. Część z nich ma charakter dokumentów prywatnych, stanowiąc dowód tego, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 kpc), a część stanowi wydruki komputerowe. Sąd oceniając te dowody przez pryzmat art. 233 § 1 kpc nie stwierdził, aby treść tych dokumentów budziła uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości czy autentyczności. Wskazać należy, że wydruki komputerowe mogą stanowić inny środek dowodowy, pozwalający na czynienie na ich podstawie ustaleń faktycznych. Nie wiążą się one z domniemaniami, jakie towarzyszą dokumentom (art. 244 kpc, art. 245 kpc), jednakże świadczą o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku (Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 lutego 2019 r. wydanego w sprawie I ACa 767/18). Przedłożone do akt sprawy wydruki komputerowe zawierają szereg danych wrażliwych dotyczących pozwanej M. Ś., w tym m.in. numer ewidencyjny PESEL, nr rachunku bankowego, nr i serię dowodu osobistego. Pozwana M. Ś. nie wskazywała, że dane te powód uzyskał bezprawnie.

Wskazać należy, że pozwana M. Ś. została przez Sąd wezwana na rozprawę w dniu 18 lipca 2024 r. do osobistego stawiennictwa celem złożenia zeznań, jednakże nie stawiała się na wezwanie.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo zasługuje na uwzględnienie w zasadzie w całości.

Umowa pożyczki podlega ogólnym przepisom prawa cywilnego (art. 720 i nast. kc). Mają one zastosowanie zarówno w relacjach między osobami fizycznymi oraz w relacjach przedsiębiorca – konsument. W tym ostatnim przypadku zastosowanie mają ponadto przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Zgodnie z art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z art. 509 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Zgodnie art. 511 kc jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony.

W razie cesji wierzytelności, na nabywcę przechodzi ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, wszystkie właściwości, przywileje i braki, a więc ustawodawca zakłada identyczność wierzytelności cesjonariusza z wierzytelnością cedenta (art. 509 § 2 kc).

Powód (...) Ltd. w L. nabył przedmiotową wierzytelność od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Do ramowej umowy przelewu wierzytelności dołączona umowa przelewu wierzytelności („poszczególne umowa”) oraz załącznik do tej umowy, w którym opisana jest wierzytelność wraz z podaniem numeru umowy pożyczki, danych personalnych pożyczkobiorcy, daty zawarcia umowy pożyczki oraz kwoty zadłużenia. Dokumenty te potwierdzają skuteczne nabycie wierzytelności przysługującej w stosunku do pozwanej i legitymację czynną powoda w niniejszej sprawie.

Na skutek przelewu wierzytelności doszło więc do zmiany strony stosunku zobowiązaniowego po stronie wierzyciela, a zatem powód jest legitymowany czynnie do występowania w niniejszym procesie. Znajdujące się w aktach sprawy dokumenty potwierdzają w myśl art. 511 kc, że do zawarcia umowy doszło.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wypełnił w całości swoje zobowiązanie wynikające z umowy pożyczki nr (...) z dnia 12 grudnia 2022 r. wypłacając pozwanej M. Ś. kwotę 1000,00 zł. Wynika to wprost z przedstawionego przez powoda potwierdzenia przelewu kwoty w tej wysokości.

Zarzut pozwanej M. Ś., iż powód zastosował w umowie pożyczki zapisy, które miały na celu obejście normy art. 385¹ kc jest bezpodstawny i nie zasługuje na uwzględnienie. Przepisy prawa nie zabraniają naliczania kosztów udzielenia pożyczki, co jest powszechne w instytucjach zajmujących się udzielaniem pożyczek i taka praktyka nie stanowi próby obejścia przepisów prawa. Umowa pożyczki ma charakter odpłatny. Ustanowienie prowizji jest więc – co do zasady - zgodne z przepisami prawa. Poprzednik prawny powoda prowadzi działalność gospodarczą w zakresie udzielania pożyczek i udostępnił pozwanej środki finansowe na określony okres czasu. Pożyczkodawcy przysługuje zatem prowizja, która ma stanowić dla pożyczkodawcy wynagrodzenie za koszty związane z umową. Wysokość naliczonych z tytułu umowy pożyczki opłat pozwana M. Ś. zaakceptowała zawierając umowę, która w tym zakresie została sformułowana w sposób nie budzący wątpliwości. Koszty te zostały wskazane w umowie wprost, a nie jako np. sumę bądź iloczyn niedookreślonych składników. Jeżeli pozwana miała wątpliwości co do warunków umowy mogła przed jej zawarciem zasięgnąć porady profesjonalisty. Tym niemniej, nie sposób przyjąć, że kwota prowizji była zawyżona. Jak wskazano powyżej, prowizja wynosiła 245,83 zł tj. 24 % kwoty pożyczki.

Podkreślić należy, że pozwana podnosząc zarzut zastosowania klauzul niedozwolonych przez powoda jako podstawę nieważności umowy, nie wskazała żadnej konkretnej klauzuli.

Ustawodawca wymienia następujące przesłanki uznania danego postanowienia za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ kc: dane postanowienie umowne jest „nieuzgodnione indywidualnie”; kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Zastrzeżono przy tym, że postanowienia określające główne świadczenia stron, takie jak cena lub wynagrodzenie, mogą zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne tylko wówczas, gdy zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. W celu ustalenia, czy konkretne postanowienie umowne należy kwalifikować jako „nieuzgodnione indywidualnie”, należy zbadać, czy konsument miał na treść danego postanowienia „rzeczywisty wpływ” (art. 385¹ § 3 zd. 1 kc). W szczególności ustawodawca zwraca uwagę na niebezpieczeństwo „nieuzgodnionego indywidualnie” charakteru postanowienia umowy przejętego z wzorca umownego. Kontrola podlegają zatem nieuzgodnione indywidualnie: postanowienia umowne przejęte z wzorca umownego bądź też nie (w przypadku umowy zawartej bez użycia wzorca umownego chodzi o te, które nie były przez strony negocjowane) oraz postanowienia wzorców umownych.

Ciężar dowodu spoczywa oczywiście na tym, kto z okoliczności indywidualnego uzgodnienia treści postanowienia lub braku takiego uzgodnienia wyciąga skutki prawne (art. 6 kc). W sporze wynikłym w obrocie konsumenckim to najczęściej przedsiębiorcy zależy na wykazaniu faktu indywidualnego uzgodnienia. Na konsumentach zaś ciąży jedynie wymóg wykazania, że zaskarżone przez niego postanowienie jest przejęte z wzorca umowy, bez konieczności

dowodzenia, że zostało mu narzucone z pominięciem indywidualnego uzgodnienia. Domniemanie z art. 385¹ § 4 kc, nie obejmuje oczywiście postanowień samej umowy. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem rozstrzygającym o tym, czy postanowienie wzorca umownego jest niedozwolone. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zakazuje wykorzystywania danej klauzuli, zbadawszy przesłanki uznania postanowienia za niedozwolone z art. 385¹ § 1 kc (art. 23b ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów). Zgodnie z art. 23d cyt. ustawy, prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone jest skuteczna wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie pozwana M. Ś. powołała się na zastosowanie niedozwolonego postanowienia umownego, jednakże nie wskazując okoliczności uzasadniających uznanie umowy za spełniające te warunki, a ciężar dowodu w tym zakresie obciążał pozwaną.

Okoliczności niniejszej sprawy nie uzasadniają również poglądu, by postanowienia umowy w przedmiocie prowizji miały na celu obejście prawa lub były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i naruszały normę art. 58 § 2 kc. Należy podkreślić, iż poprzednik prawny na podstawie umowy pożyczki przekazał pozwanej do dyspozycji kwotę 1000,00 zł w zamian za określony w umowie zysk z tytułu prowizji i oprocentowania. Poprzednik powoda był uprawniony do obciążenia pozwanej prowizją we wskazanej w umowie wysokości. Dodatkowo wskazać należy, że koszty związane z umowy pożyczki nie przekraczają maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu i zostały ustalone zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim; koszty te zostały obliczone od kwoty pożyczki 1000,00 zł. Wskazany przepis wprowadził pojęcie limitu pozaodsetkowych kosztów w związku z określoną umową kredytu konsumenckiego. Limit pozaodsetkowych kosztów kredytu, określono jako pewien pułap wyliczany na podstawie całkowitej kwoty kredytu. Całkowita kwota kredytu to maksymalna suma środków pieniężnych, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt. Maksymalną kwotę kredytu oblicza się według wzoru: $(...) \leq (K \times 25\%) + (K \times n \times 30\%)$, w którym poszczególne symbole oznaczają: (...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu, K – całkowitą kwotę kredytu, n – okres spłaty wyrażony w dniach, R – liczbę dni w roku. Wskazać należy, że ustalona przez wierzyciela prowizja w wysokości 245,83 zł nie przewyższa maksymalnej kwoty pozaodsetkowych kosztów kredytu. Zgodnie z art. 36a ust. 2 cyt. ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu, z tym że, stosownie do art. 5 pkt 6a ustawy, pozaodsetkowe koszty kredytu są to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. Jak wynika zatem z umowy pożyczki z dnia 12 grudnia 2022 r. pozaodsetkowe koszty w niej wskazane nie przekraczają całkowitej kwoty udzielonej pożyczki w wysokości 1000,00 zł.

W związku z powyższym Sąd orzekł jak w pkt I wyroku, zasądzając od pozwanej M. Ś. na rzecz powoda kwotę 1408,59 zł, z tym że kwotę 1245,83 zł (suma kwot kapitału i prowizji) z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r. do dnia zapłaty, a kwotę 162,76 zł (suma odsetek kapitałowych oraz skapitalizowanych odsetek za opóźnienie) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2023 r. do dnia zapłaty.

O odsetkach od kwoty dochodzonego kapitału i prowizji tj. 1245,83 zł w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie sąd orzekł zgodnie z treścią pozwu, mając na uwadze treść § 9 ust. 1 umowy łączącej pozwaną z pierwotnym wierzycielem. Od pozostałej części żądania tj. kwoty 162,76 zł stanowiącej odsetki kapitałowe oraz skapitalizowane odsetki za opóźnienie Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie. Termin spełnienia świadczenia upłynął dnia 11 stycznia 2023 r., a zatem żądanie pozwu zapłaty odsetek od dnia 5 lipca 2023 r. uznać należy za zasadne.

W tym miejscu wskazać należy, że z tytułu kapitału oraz prowizji powód domagał się łącznie kwoty 1245,84 zł, na co miała składać się kwota udzielonej pożyczki w wysokości 1000,00 zł oraz kwota prowizji w wysokości 245,84 zł. Jak jednak wynika z umowy pożyczki z dnia 12 grudnia 2022 r., wysokość prowizji została ustalona na kwotę 245,83 zł. Oznacza to, że powód mógł domagać się prowizji w tej wysokości, a zatem niższej niż wskazana w pozwie o 0,01 zł.

W tym zakresie powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc, obciążając obowiązkiem ich zwrotu na rzecz powoda pozwaną M. Ś.. Pozew został oddalony, jak wskazano powyżej, jedynie co do 0,01 zł, co uzasadnia obciążenie pozwaną obowiązkiem poniesienia kosztów w całości, Z tych względów pozwana zobowiązana jest zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 387,00 zł. Na kwotę powyższą składają się 100,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu oraz 287,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, w tym opłata skarbową od pełnomocnictwa. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda Sąd ustalił na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radów prawnych z uwzględnieniem wskazanej wartości przedmiotu sporu.